Nr. 36 (10) Katowice, dnia 31 października 1933 Rok X.

GAZETA URZĘDOWA
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
DZIAŁ ADMINISTRACJI SZKOLNEJ

Administracja Gazety Urz. Woj. Śląskiego w Katowicach, gmach Urzędu Wojew. Śl. – Konto P. K. O. 304 121.

Poz: **Treść:**

Poz. 108.

OKÓLNIK

Ministerstwa Komunikacji Nr. HOU-1440

z dnia 24 sierpnia 1933 r.

w sprawie wykazu zakładów naukowych, których wychowańcom (wychowanicom) przysługują ulgi taryfowe.

Z dniem ogłoszenia wprowadza się w życie niżej podany wykaz zakładów naukowych, których wychowańcy (wychowanice) przy przejazdach kolejami państwowemi oraz prywatnemi, znajdującemi się pod zarządem państwowym mogą korzystać z ulg taryfowych.

W wykazie tym wyszczególnione są oddzielnie zakłady naukowe, znajdujące się na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i oddzielnie na obszarze W. M. Gdańska.

Wykaz powyższy zawiera zakłady naukowe państwowe i te prywatne, którym przyznano prawo szkół państwowych, lub które postawione zostały na równi z zakładami państwowemi, z wskazaniem ich w porządku alfabetycznym według województw i miejscowości, w których się znajdują oraz podziałem na kategorje następujące:

A. Szkoły wyższe (akademickie)
B. Zakłady naukowe teologiczne
C. Szkoły artystyczne
D. Szkoły średnie ogólnokształcące
E. Szkoły zawodowe
F. Zakłady kształcenia nauczycieli
G. Szkoły specjalne
H. Publiczne szkoły dokształcające zawodowe.

Szkoły powszechne oraz instytucje oświaty pozaszkolnej nie zostały wyszczególnione w wykazie, natomiast podane zostały po kategorji H. w osobnym spisie „Inspektoraty Szkolne", którym szkoły powszechne oraz instytucje powyższe są podległe.

Wychowańcy (wychowanice) zakładów naukowych wszystkich wyżej wymienionych kategoryj od A do H włącznie, mają prawo do korzystania z wszystkich ulg, przewidzianych w rozdziałach D-I i D-II działu I części II Taryfy osobowej i bagażowej na podstawie zaświadczeń wzoru ustalonego, wydawanych przez dyrekcję szkół za podpisem rektorów, dyrektorów, kierowników lub ich zastępców i opatrzonych pieczęcią urzędową odnośnego zakładu naukowego.

Z powyższych ulg korzystają również uczniowie szkół powszechnych, przyczem wszakże zaświadczenia szkolne, wydawane tym uczniom, oprócz podpisu kierownika szkoły i pieczęci szkolnej powinny być opatrzone pieczęcią odnośnego inspektoratu szkolnego.

Z ulg na dojazdy stałe za odcinkowemi biletami okresowemi mogą korzystać te instytucje oświaty pozaszkolnej, które uzyskały prawo publiczności (szkoły powszechne dla dorosłych i młodocianych, kursy uzupełniające i t. p.) pod warunkiem, że zaświadczenia szkolne, oprócz podpisu kierownika instytucji i pieczęci będą opatrzone podpisem i pieczęcią urzędową odnośnego inspektoratu szkolnego.

Z ulg przy przejazdach zbiorowych (wycieczkach szkolnych) mogą korzystać również uczniowie (uczenice) szkół prywatnych typu wymienionych w wykazie szkół państwowych jakoteż słuchacze (słuchaczki) niewymienionych w wykazie niniejszym instytucyj oświaty pozaszkolnej: kursów dla dorosłych i młodocianych, szkół dla dorosłych i młodocianych, uniwersytetów powszechnych i ludowych państwowych (prowadzonych przez kuratorja, inspektoraty, kierownictwa szkół powszechnych), komunalnych (prowadzonych przez sejmiki, wydziały powiatowe, rady szkolne, magistraty) i społecznych (prowadzonych przez ogniska nauczycielskie i organizacje społeczne) na podstawie każdorazowych zgłoszeń do właściwych Dyrekcyj Okręgowych K. P. przez inspektorów odnośnych okręgów szkolnych za ich podpisem i pieczęcią urzędową.

Równocześnie odwołuje się poprzedni wykaz szkół, podany w Nr. 17 Dodatku do Dziennika Taryf i Zarządzeń Kolejowych z dnia 22-go września 1932 r. Nr. HOU-1440.

Wykaz Zakładów Naukowych w Województwie Śląskiem,*) których wychowańcom (wychowanicom) przysługują ulgi taryfowe:

*) Zakłady naukowe w innych Województwach pominięto.

C. Szkoły artystyczne.

Bielsko — Szkoła Muzyczna im. M. Karłowicza
— Instytut Muzyczny w Katowicach (Oddział w Bielsku)

Katowice — Instytut Muzyczny
— Konserwatorjum Muzyczne
— Śląska Szkoła Muzyczna
— Szkoła Muzyki Kościelnej św. Grzegorza
— Niższa Szkoła Muzyczna

Rybnik — Filja Śląskiej Szkoły Muzycznej.

D. Szkoły średnie ogólnokształcące.

a) szkoły państwowe:

Bielsko — Państwowe Gimnazjum męskie
— Państwowe Gimnazjum męskie z językiem nauczania niemieckim

Cieszyn — Państwowe Gimnazjum męskie im. A. Osuchowskiego
— Państwowe Gimnazjum męskie

Katowice — Państwowe Gimnazjum męskie

Król. Huta — Państwowe Gimnazjum męskie
— Państwowe Gimnazjum męskie im. św. Stan. Kostki.

Lubliniec — Państwowe Gimnazjum męskie im. Mickiewicza

Mikołów — Państwowe Gimnazjum męskie

Mysłowice — Państwowe Gimnazjum męskie

Pszczyna — Państwowe Gimnazjum męskie im. Bol. Chrobrego

Rybnik — Państwowe Gimnazjum męskie

Siemianowice Śl. — Państwowe Gimnazjum męskie im. J. Śniadeckiego

Szarlej — Państwowe Gimnazjum męskie

Tarnowskie Góry — Państwowe Gimnazjum męskie im. Księcia Jana II. Opolskiego
— Państwowe Gimnazjum żeńskie im. Kr. Jana Sobieskiego.

b) Szkoły prywatne.

Katowice — Miejskie Gimnazjum męskie im. Mikołaja Kopernika,
— Miejskie Gimnazjum i liceum żeńskie.

Królewska Huta — Miejskie Gimnazjum żeńskie z niemieckim oddziałem lic.

Mikołów — Miejskie Gimnazjum żeńskie

Mysłowice — Miejskie Gimnazjum żeńskie

Nowy Bytom — Komunalne gimnazjum koedukacyjne. im. Wł. Reymonta

Pszczyna — Miejskie liceum żeńskie im. św. Jadwigi

Roździeń — Komunalne gimnazjum koedukacyjne

Ruda Śląska — Komunalne gimnazjum koedukacyjne im. St. Staszica

Rybnik — Gimnazjum żeńskie SS. Urszulanek

Siemianowice Śl. — Komunalne gimnazjum żeńskie im. Marji Konopnickiej

Żory — Miejskie Gimnazjum żeńskie im. K. Miarki.

E. Szkoły zawodowe.

Bielsko — Państwowa Szkoła Przemysłowa (męska)
— Szkoła Zawodowa Żeńska Koła Macierzy Szkolnej.
— Jednoroczna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego Izby Handlowej w Katowicach

Cieszyn — Państwowa 3-klas. Koedukacyjna Szkoła Handlowa ze specjalną kl. 4 o kierunku ekonomiczno-handlowym
— Państwowa Wyższa Szkoła Gospodarstwa Wiejskiego (męska)
— Państwowa Szkoła dla Leśniczych (męska)
— Jednorazowa Szkoła Gospodarstwa Domowego Macierzy Szkolnej (żeńska)

Katowice — Jednoroczny Kurs Handlowy dla abiturjentów szkół średnich Towarzystwa Szerzenia Wiedzy Handlowej (koedukacyjny)
— 3-klas. Koedukacyjna Miejska Szkoła Handlowa ze specjalną kl. 4 o kierunku ekonomiczno-handl.
— Szkoła Zawodowa Żeńska Towarzystwa Polek
— Jednoroczna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego Izby Handlowej w Katowicach
— Śląskie Techniczne Zakłady Naukowe (męskie)
— Państwowa Szkoła Górnicza

Królewska Huta — 2-kl. Koedukacyjne Miejskie Gimnazjum Handlowe
— 3-klas. Koedukacyjna Miejska Szkoła Handlowa ze specjalną klas. 4. o kierunku ekonomiczno-handl.
— Jednoroczna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego Izby Handlowej w Katowicach

Lubliniec — Szkoła Rolnicza (męska)

Międzyświecie — Szkoła Rolnicza (męska i żeńska)

Mysłowice — Jednoroczna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego Izby Handlowej w Katowicach

Rybnik — Seminarjum Nauczycielek Rzemiosł i Gospodarstwa Domowego SS. Urszulanek
— Szkoła Zawodowa (żeńska) SS. Urszulanek
— Szkoła Rolnicza (męska)
— 3-letnia koedukacyjna Szkoła Handlowa Izby Handlowej w Katowicach, ze specjalną kl. 4. o kierunku ekonomiczno-handl.
— Jednoroczna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego Izby Handlowej w Katowicach

Strumień — Szkoła Ogrodnicza (męska)

Tarnowskie Góry — Szkoła Zawodowa (Żeńska) Towarzystwa Polek
— Jednoroczna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego Izby Handlowej w Katowicach

F. Zakłady Kształcenia Nauczycieli.

Bielsko — Prywatne Seminarjum nauczycielskie żeńskie Ubogich SS. Szkolnych de Notre Dame
— Prywatne seminarjum nauczycielskie koedukacyjne ewangielickie
— Prywatne seminarjum ochroniarskie Ubogich SS. Szkolnych de Notre Dame

Bobrek (pod Cieszynem) — Państwowe seminarjum nauczycielskie męskie (gimnazjal. klasa I. żeńska)

Katowice — Instytut Pedagogiczny

Mysłowice — Państwowe seminarjum nauczycielskie męskie im. A. Mickiewicza
— Państwowe seminarjum nauczycielskie żeńskie im. J. Słowackiego
— Państwowe seminarjum ochroniarskie
— Państwowy Wyższy Kurs Nauczycielski

Nowa Wieś — Państwowe seminarjum nauczycielskie żeńskie im. Królowej Jadwigi (gimnazjal. klasa I. koeduk.)

Pszczyna — Państwowe seminarjum nauczycielskie męskie

Tarnowskie Góry — Państwowe seminarjum nauczycielskie męskie.

G. Szkoły specjalne.

Bogucice — Zakład (koedukacyjny) im. ks. Markiefki Zgromadzenia św. Jadwigi

Cieszyn — Krajowy Zakład Wychowawczy (męski)

Katowice — Koedukacyjna szkoła powszechna specjalna dla moralnie zaniedbanych
— Koedukacyjna szkoła powszechna specjalna dla umysłowo-upośledzonych

Królewska Huta — Koedukacyjna szkoła powszechna specjalna dla umysłowo-upośledzonych

Rybnik — Śląski Zakład dla głuchoniemych (koedukacyjny)
— Wojewódzka szkoła dla dzieci umysłowo-upośledzonych przy Zakładzie dla umysłowo-chorych.

H. Publiczne szkoły dokształcające zawodowe.

Bielsko — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa przy Państw. Szkole Przemysłowej (męska)
— Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa Nr. I. (męska)
— Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa Nr. II. (żeńska)

Bielszowice — Publiczna szkoła dokształcająca Górn.
— Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Biertułtowy — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Bieruń Stary — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Brzeziny Śląskie — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Chorzów — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Chropaczów — Publiczna szkoła dokształcająca Górnicza

Chwałowice — Publiczna szkoła dokształcająca Górn.

Chybie — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Cieszyn — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Cieszyn — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa przy Zakładzie SS. Boromeuszek (żeńska)

Czechowice — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Czerwionka — Publiczna szkoła dokształcająca Górnicza

Godula — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)
— Publiczna szkoła dokształcająca Górnicza

Wielkie Hajduki — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)
— Szkoła zawodowa dokształcająca Huty Bismarka (męska)

Janów — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Jaworze p. Bielsko — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Katowice — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (VI Handl. koeduk.)

Katowice — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa I (męska)

Katowice I — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa II (męska)

Katowice-Bogucice II. — Publiczna Szkoła Dokształcająca Zawodowa III, męska

Katowice-Załęże III. — Publiczna Szkoła Dokształcająca Zawodowa IV, męska

Katowice I — Publiczna Szkoła Dokształcająca Zawodowa V, żeńska

Katowice — Kursy Dokształcające Zawodowe (urządzane w różnych miejscowościach Województwa Śląskiego przez Śląski Instytut Rzemieślniczo-Przemysłowy w Katowicach)

Katowice-Brynów — Publiczna Szkoła Dokształcająca Górnicza

Katowice-Załęże — Publiczna Szkoła Dokształcająca Górnicza.

Knurów — Publiczna Szkoła Dokształcająca Zawodowa męska
— Publiczna Szkoła Dokształcająca Górnicza

Kochłowice — Publiczna Szkoła Dokształcająca Zawodowa męska

Kopalnia Emy — Publiczna Szkoła Dokszt. Górnicza

Królewska Huta — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa Nr. II (koeduk.)

Królewska Huta — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa Nr. 1 (przemysłowa męska z oddziałem żeńskim)
— Publiczna szkoła dokształcająca Górnicza

Lipiny — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska z oddz. żeńskim)

Lubliniec — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Łagiewniki — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Michałkowice — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)
— Publiczna szkoła dokształcająca Górnicza

Mikołów — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska z oddz. żeńskim)

Mysłowice — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)
— Publiczna szkoła dokształcająca Górnicza

Niedobczyce — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Nikiszowiec — Publiczna szkoła dokształcająca Górnicza

Nowy Bytom — Szkoła dokształcająca zawodowa Huty Pokoju (męska)

Nowa Wieś — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męsk z oddz. żeńskim)
— Publiczna szkoła dokształcająca Górnicza

Orzegów — Publiczna Szkoła Dokształcająca Zawodowa (męska)
— Publiczna szkoła dokształcająca Górnicza

Piotrowice — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Pszów — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)
— Publiczna szkoła dokształcająca Górnicza

Pszczyna — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Radzionków — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Radlin — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Ruda Śląska — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa męska z oddziałem żeńskiem

— Publiczna szkoła dokształcająca Górnicza

Rybnik — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa koedukacyjna

Rydułtowy — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

— Publiczna szkoła dokształcająca Górnicza

Siemianowice — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska z oddz. żeńskim)

Skoczów — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Strumień p. Bielsko — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Świętochłowice — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Szarlej — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Szopienice-Roździeń — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Tarnowskie Góry — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa I. (przemysł.) męska

— Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa II. (handl.) męska

Ustroń p. Cieszyn — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Wełnowiec — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska z oddz. żeńskim)

Wodzisław — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska z oddz. żeńskim)

Zgoda — Szkoła dokształcająca zawodowa Huty Zgoda (męska)

Żory — Publiczna szkoła dokształcająca zawodowa (męska)

Inspektoraty Szkolne.

Bielsko, Rada Szkolna Powiatowa
Cieszyn, Rada Szkolna Powiatowa
Katowice I
Katowice II
Katowice III
Katowice IV
Królewska Huta
Lubliniec
Pszczyna I
Pszczyna II
Rybnik I
Rybnik II
Rybnik III
Świętochłowice I } z siedzibą w Królewskiej Hucie
Świętochłowice II }
Tarnowskie Góry.

109.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.
Nr. O. P. III. 152/47. Katowice, dnia 25 wrześ. 1933 r.

OKÓLNIK
w sprawie egzaminu praktycznego nauczycieli szkół powszechnych.

W związku z zarządzeniem Wojewody Śląskiego z dnia 7-go sierpnia 1933 r. O. P. III-152/19 wyjaśniam, że począwszy od terminu jesiennego roku szkolnego 1933/34 stosować należy zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14 grudnia 1928 r. zawierające przepisy o praktycznym egzaminie na nauczyciela publicznych szkół powszechnych (Dz. U. M. W. R. i O. P. Nr. 1 poz. 3). Kandydaci, których dopuszczono do egzaminu w ciągu roku szkolnego 1932/33 w górnośląskiej części Województwa Śląskiego a z którymi w r. szk. 1932/33 z jakichkolwiek powodów nie zdołano przeprowadzić egzaminu praktycznego, podlegają zasadniczo egzaminowi według przepisów z dnia 24. X. 1924 r. O. P. 26129 (Dz. U. W. O. P. Nr. 13 poz. 220 ex 1924). — W wypadkach uzasadnionych względami technicznemi, mogą jednak PP. Inspektorowie przekazywać prośby interesowanych kandydatów właściwemu prezesowi komisji egzaminacyjnej powołanej cytowanem na wstępie zarządzeniem Wojewody Śląskiego. — Prezes komisji winien a) zażądać od tych kandydatów uzupełnienia prośby streszczeniem przynajmniej dwu lektur, podanych do egzaminu tudzież życiorysem (§ 6 pkt. d i f zarządzenia M. W. R. i O. P. z dnia 14. XII. 1928 r.), b) powołać do kompletu egzaminacyjnego tego egzaminatora, który dokonał oceny pracy domowej, wykonanej w myśl wymogów dawnego regulaminu, o ile odnośny egzaminator należy do Państwowej komisji egzaminacyjnej, powołanej zarządzeniem Wojewody Śląskiego z dnia 7 sierpnia 1933 r.

Egzaminy praktyczne należy przeprowadzać zasadniczo w myśl § 1a zarządzenia M. W. R. i O. P. z dnia 14. XII. 1928 r.

Stosowanie postanowień § 1b wspomnianego zarządzenia dopuszczalne jest w wypadkach szczegółowo uzasadnionych przez prezesa komisji tylko za uprzedniem zezwoleniem Wydziału Oświecenia Publicznego.

Taksa egzaminacyjna po myśli okólnika M. W. R. i O. P. z 16. XII. 1930 r. Nr. II. 28492 wzgl. zarządzenia M. W. R. i O. P. z 30. VIII. 1931 r. Nr. II. 19260/31 (Dz. U. M. W. R. i O. P. Nr. 9 poz. 105 ex 1931 r.) wynosi 60 (sześćdziesiąt) zł. Taksy te wnoszą kandydaci za pomocą blankietów nadawczych na konto P. K. O. Nr. 300.540 — Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Skarbowy w Katowicach. Na odwrotnej stronie blankietu nadawczego należy umieścić dopisek „Fundusz specjalny: taksy egzaminacyjne nauczycieli szkół powszechnych". Odpowiednie gotowe blankiety nadawcze bezpłatnie otrzymać można we właściwych Powiatowych Urzędach Szkolnych, względnie Radach Szkolnych Powiatowych.

Pokwitowanie (odcinek blankietu nadawczego P. K. O.) należy dołączać do podania o dopuszczenie do egzaminu. Podania nie-zaopatrzone w dowód wpłaty taksy egzaminacyjnej nie będą rozpatrywane.

Ze sum wpłaconych na fundusz specjalny „taksy egzaminacyjne nauczycieli szkół powszechnych" Wydział Oświecenia Publicznego powodować będzie

przekazywanie zaliczek prezesom komisyj egzaminacyjnych w miarę przedkładanych zapotrzebowań.

Prezesi komisyj z przekazanych kwot będą pokrywali: a) wydatki administracyjne, b) koszty podróży i diety członków komisji, c) wynagrodzenia egzaminatorów. Rozliczenia należy przesyłać Wydziałowi Oświecenia Publicznego dwa razy w roku według stanu z 31. I. i 30. IX. Odnośnie do wynagrodzenia członków komisji obowiązują następujące normy:

1) wynagrodzenie prezesa . . . . . . 3 zł
2) wynagrodzenie egzaminatora za wizytację 5 zł
3) wynagrodzenie za kollokwium . . . . 2 zł
4) wynagrodzenie za przejrzenie streszczenia dzieła . . . . 2 zł

O ile prezes komisji wchodzi do kompletu jako egzaminator, należy mu się wynagrodzenie według powyższych norm. Za przewodnictwo kompletu nie należy się żadne osobne wynagrodzenie. Wynagrodzenie wypłacać należy z dołu po podpisaniu wszelkich protokołów i świadectw. Koszty podróży i diety członków komisji obliczać należy według zasad, ustalonych rozp. Rady Ministrów z 17. IX. 1927 r. według obwieszczenia Min. Skarbu z 6 lipca 1932 r. (Gaz. Urz. Woj. Śl. D. A. S. Nr. 35/6 z 31. X. 1932 r.)

P. P. prezesi komisyj winni zwrócić szczególną uwagę na konieczność jaknajbardziej ekonomicznego organizowania wyjazdów kompletów egzaminacyjnych. W tym celu należy skład kompletu i terminy wyjazdów ustalać w taki sposób, by umożliwić jaknajwydatniej użycie wspólnego środka lokomocji.

Treść niniejszego okólnika podadzą pp. Inspektorowie bezzwłocznie do wiadomości ogółu nauczycielstwa szkół powszechnych, zwracając równocześnie uwagę na konieczność dokładnego zaznajomienia się z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycielstwa (Dz. U. R. P. Nr. 28 poz. 258) tudzież z zarządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14. XII. 1928 r. zawierającem przepisy o praktycznym egzaminie na nauczycieli publicznych szkół powszechnych (Dz. U. M. W. R. i O. P. Nr. 1 poz. 3). Nadmienia się, że dotyczące rozporządzenie i zarządzenie znaleźć też można w zbiorze przepisów, normujących stosunki służbowe nauczycielstwa p. t. „Prawo nauczyciela polskiego" J. Stypińskiego i St. Marszałka.

Terminarz egzaminów oraz skład kompletów winni P. P. prezesi we właściwym czasie podawać do wiadomości Wydziałowi Oświecenia Publicznego a to celem umożliwienia właściwym wizytatorom ew. przysłuchania się egzaminom.

W końcu podkreślam, że komisje egzaminacyjne winny przestrzegać ściśle następujących tez w sprawie egzaminu praktycznego:

1) charakter egzaminu jest przedewszystkiem praktyczny,
2) należy pamiętać, że obecny egzamin jest czemś odmiennem, niż dawny egamin kwalifikacyjny i strzec się popadania w dawny tryb egzaminacyjny,
3) postanowienia w sprawie toku wizytacyj i kollokwjum, zawarte w § 10 i 11 regulaminu, powinny być z całą ścisłością przestrzegane,
4) nie wymagać więcej niż jest w przepisach (n. p. historja wychowania nie jest przedmiotem egzaminu, znajomość programu całej szkoły powszechnej nie jest wymagana),
5) role poszczególnych egzaminatorów powinny być podzielone według działów pracy szkolnej kandydata a nie według dyscyplin pedagogicznych,
6) naczelnem kryterjum wyników jest istotna przydatność kandydata do pracy szkolnej.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. T. Kupczyński,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

110.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr. O. P. I-41/14. Katowice, dn. 21 października 1933

KOMUNIKAT
w sprawie ulg kolejowych i zaświadczeń szkolnych.

Ponieważ zaszedł wypadek, że jedna z Dyrekcyj szkół rozdawała uczniom i uczenicom niewypełnione formularze zaświadczeń szkolnych służących do uzyskania 50% ulgi taryfowej przy przejazdach pojedyńczych kolejami państwowemi, co spowodowało szereg uchybień przedewszystkiem co do terminów ważności, dat, nazwy zakładu itp., Urząd Wojewódzki, Wydział Oświecenia Publicznego, zwraca uwagę Dyrekcyj i Kierownictw szkół na konieczność należytego wystawiania zaświadczeń, według rubryk zawartych w formularzach, jak również na niedopuszczalność używania pieczęci zamiast podpisu.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

111.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr. O. P.I-251/18. Katowice, dn. 30 września 1933.

KOMUNIKAT
w sprawie mianowania inspektora szkół rolniczych w Województwie Śląskiem.

Dekretem p. Wojewody Śląskiego z dnia 30 września 1933 r. Nr. O. P. I. 251/18 zamianowany został z dniem 1 października 1933 r. Inspektorem Szkół Rolniczych Województwa Śląskiego **p. Inż. Szczepan Wieluński,** p. o. wizytatora szkół zawodowych w Wydziale Oświecenia Publicznego, Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego w Katowicach.

Dotychczasowy Inspektor Szkół Rolniczych Województwa Śląskiego p. Dr. Marjan Koczwara, p. o. wizytatora szkół w VI. st. służb. w Wydziale Oświecenia Publicznego, Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego został odwołany z tego stanowiska z dniem 30 września 1933 r.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

112.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr. O. P. I-55/a/43. Katowice, 13 października 1933.

KOMUNIKAT

w sprawie podręczników z zakresu historji i przyrodoznawstwa w V oddziale szkół powszechnych oraz w I klasie gimnazjum.

W uzupełnieniu wykazu książek szkolnych przystosowanych do nowych programów i dozwolonych do użytku w I, II i V oddziale szkół powszechnych oraz w I klasie gimnazjalnej Ministerstwo zatwierdziło następujące podręczniki i książki pomocnicze z zakresu historji i przyrodoznawstwa (Nr. I. Pr. 3328/33 z 26. IX. 1933 r.):

a) dla szkół powszechnych:

Podręczniki.

Jarosz Wł. Opowiadania z dziejów ojczystych dla V klasy szkół powszechnych. Część pierwsza. Do czasów saskich. Wydawnictwo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich. Lwów 1933. Cena zł 1,50.

Pohoska H. i Wysznacka M. Z naszej przeszłości. Podręcznik dla V klasy szkół powszechnych. Wydawnictwo M. Arcta i „Naszej Księgarni". Warszawa 1933. Cena zł 1,50.

Schönbrenner J. Dzisiaj i dawniej na ziemiach polskich. Historja Polski dla V klasy szkoły powszechnej. Wydawnictwo Instytutu Wydawniczego „Bibljoteka Polska". Warszawa 1933. Cena zł 1,50.

Książki pomocnicze dla nauczycieli.

Dąbrowski J. Wiadomości z dziejów Polski. Tom I. Dla klasy V szkół powszechnych. Wydawnictwo K. S. Jakubowskiego. Lwów 1933.

Gebertowa G. Jak to niegdyś było. Podręcznik historji dla V klasy szkół powszechnych. Wydawnictwo Książnicy Atlasu. Lwów — Warszawa 1933 r.

b) dla szkół średnich:

Podręczniki.

Dyakowski B. Zoologja na klasę pierwszą gimnazjum. Wydawnictwo M. Arcta Warszawa. Cena zł 2,10.
Podręcznik zatwierdzony jedynie na rok szkolny 1933/34.

Książki pomocnicze dla nauczycieli.

Kreczmar M. Podręcznik historji powszechnej na klasę pierwszą gimnazjalną. Wydawnictwo Książnicy Atlasu. Lwów—Warszawa 1933 r.

Za Wojewodę:
(—) Dr. Kupczyński,
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

113.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr. O. P. I-46/g/I/13. Katowice, dn. 25 września 1933

KOMUNIKAT

w sprawie czasopism metodycznych.

Do
Dyrekcyj państwowych, komunalnych i prywatnych szkół średnich ogólno-kształcących, seminarjów nauczycielskich i średnich szkół zawodowych
w Województwie Śląskiem.

Zmieniając zarządzenie L. III-2696 z dnia 10. V. 1932 r. Wydział Oświecenia Publicznego zezwala na prenumerowanie, prócz wymienionych w powyższem zarządzeniu czasopism (tj. Oświata i wychowanie. Parametr, Polonista i Zrąb) również dalszych jak: Kwartalnik filologiczny, Kwartalnik historyczny, Neofilolog, Methesis polska, Fizyka i chemja w szkole, Przyroda i technika, Czasopismo geograficzne, Praca ręczna itp. z tem, że prenumerata może być dokonaną jedynie w ramach przyznanych kredytów.

O wysokości kredytów przeznaczonych na środki i pomoce naukowe zostaną dyrekcje poinformowane osobnem pismem, o ile to nie nastąpiło dotychczas.

Ze względu na ograniczone fundusze wskazanem jest, aby w miejscowościach, gdzie istnieje kilka zakładów średnich, każdy zakład prenumerował i kompletował inne czasopisma.

P. P. dyrektorzy zechcą ustalić, we wspólnem porozumieniu, które czasopisma miałyby prenumerować poszczególne szkoły, — przyczem należy brać pod uwagę potrzeby, wynikające z różnic w typach zakładów.

Za Wojewodę:
(—) Dr. Kupczyński,
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

114.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr. O. P. I-54/22. Katowice, dn. 27 września 1933.

KOMUNIKAT

w sprawie wydawnictwa poezyj E. Zegadłowicza p. t. „Pokosy".

W bieżącym roku, w okresie Zielonych Świąt, obchodził znany poeta współczesny **Emil Zegadłowicz** 25-lecie swojej twórczości. Regjonalny Komitet Jubileuszowy w Wadowicach, chcąc w tym jubileuszowym roku udostępnić społeczeństwu i młodzieży bliższe poznanie twórczości naszego wielkiego poety, — wydał wybór jego liryk. Książka nosi tytuł „Pokosy" i obejmuje oprócz wybranych wierszy stosowny wstęp, biografję poety i bibljografję jego dzieł. Wydawnictwo ma charakter popularny, cena książki wynosi 3 zł.

Z uwagi na to, że poezje Zegadłowicza wchodzą w skład lektury szkolnej w klasie VIII-ej gimnazjalnej, książka ta mogłaby być pożyteczną tak dla gron nauczycielskich jak i dla młodzieży, wobec czego Urząd Wojewódzki zachęca do nabycia pewnej ilości książek dla bibljotek nauczycielskich i uczniowskich.

Całkowity dochód z wydawnictwa ofiarował Komitet jubilatowi, chcąc w ten sposób ulżyć mu w ciężkich warunkach materjalnych.

Za Wojewodę:
(—) **Jan Mangold**,
Kierownik Oddziału I. Ogólnego
p. o. okr. wizytatora szkół.

115.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr. O. P.I. 55/33. Katowice, dn. 24 października 1933.

KOMUNIKAT
w sprawie tygodnika ilustrowanego dla młodzieży p. t. „Iskry“.

W dniu 10-lecia t. j. 6 października 1933 r. ukazał się jubileuszowy Nr. 41 „Iskier“ tygodnika ilustrowanego dla starszej młodzieży pod redakcją Władysława Kopczewskiego.

Ze względu na staranną redakcję, współpracownictwo pierwszorzędnych piór oraz interesujący dobór ilustracyj Urząd Wojewódzki, Wydział Oświecenia Publicznego, zwraca uwagę sfer nauczycielskich i młodzieży na to pismo.

Adres redakcji: Warszawa XXII, ul. Filtrowa 75.

Za Wojewodę:
(—) **Jan Mangold**,
Kierownik Oddziału I. Ogólnego,
p. o. okręgowego wizytatora szkół.

116.

KOMUNIKAT O WYDAWNICTWACH.

Ministerstwo W. R. i O. P. uznało następujące wydawnictwa i środki naukowe za dozwolone do użytku szkolnego:

I. Podręczniki:

Jakóbiec J. i J. Leonhardt St. Dorf und Stadt. Podręcznik niemiecki dla VI oddziału szkoły powszechnej i II klasy gimnazjalnej. Rozszerzone wydanie dziewiąte części drugiej „Pierwszej książki do nauki języka niemieckiego” opracował J. Jakóbiec. Wydawnictwo Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa, 1931 — dla uczniów VI oddziału szkół powszechnych oraz II klasy szkół średnich ogólnokształcących. (Nr. I. Pr.-7837/31);

Kalinowski St. Nauka fizyki. Podręcznik dla szkół humanistycznych. Tom III. Elektryczność i magnetyzm. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa. 1932 — dla uczniów w gimnazjach typu humanistycznego. (Nr. I Pr.-1582/33);

Kramer H. Wyimki z Tory I i II Księgi Mojżeszowej. Część I dla kl. VI szkoły powszechnej wedle programu nauki religji mojżeszowej w szkołach powszechnych siedmioklasowych. Nakład H. Kramera. Stanisławów, 1930 r.;

Kramer H. Wyimki z Tory III, IV i V Księgi Mojżeszowej. Część II dla klasy VII szkoły powszechnej dla uczniów szkół powszechnych przy naucc religji mojżeszowej (Nr. II-12363/30);

Lorentz L., Metodyczny kurs języka niemieckiego. Część druga. Nakład L. Lorentza. Skład Główny w Księgarni Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1929 — podręcznik dozwolony tymczasowo dla uczniów szkół średnich ogólnokształcących (Nr. I Pr.-150/32);

Szober St., Niewiadomska C., Bogucka C. Nauka pisowni we wzorach i ćwiczeniach. Zeszyt II A, wydanie 20, 1931; zeszyt II B, wydanie 15, 1931; zeszyt III A. wydanie 10, 1931; zeszyt III B, wydanie 10, 1930. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa — jako ćwiczenia ortograficzne dozwolone do użytku uczniów szkół powszechnych, szkół średnich ogólnokształcących oraz seminarjów nauczycielskich (Nr. I P.-1482/32).

II. Wydawnictwa pomocnicze:

Kielski B. i Pionnier L. Grammaire française inductive et systematique. Accompagné'e d'éxercices. A l'usage des classes supérieures des écoles secondaires. I-er volume. Sons — Formes des mots. Wydawnictwo K. S. Jakubowskiego. Lwów, 1932 — dla uczniów wyższych klas gimnazjalnych (I Pr.-372/33);

Neveux Om. Notions de versification française et conseils pour la lecture des vers français. Wydawnictwo „Eos” Poznań 1929 — dla nauczycieli oraz dla uczniów wyższych klas szkół średnich ogólnokształcących (Nr. II-17543/28):

Radliński T. Geografja. Kurs klasy pierwszej. Wydanie 11-ste. Nakładem autora. Warszawa, 1932 — dla nauczycieli szkół powszechnych (Nr. I Pr.-439/32);

M. Skierczyński i Krawczykowski F. Zabawy i gry ruchowe. Podręcznik metodyczny. Wydawnictwo „Naszej Księgarni”. Warszawa 1932 — dla nauczycieli w szkołach wszelkich typów (Nr. I Pr.-4484/32);

Szumlański W. Pielęgnowanie ucha i ochrona słuchu. Wydawnictwo Księżnicy-Atlas. Lwów-Warszawa. 1928 dla uczniów w szkołach wszelkich typów (Nr. II-25361/30);

Hymn oszczędnościowy. Kompozycja muzyczna A. T. Adama. Słowa M. Czerwińskiego (Nr. I Pr.-1626/32).

III. Środki naukowe:

Semkowicz Wł. i Nanke Cz. Szkolny atlas historyczny. Część druga. Dzieje średniowieczne i nowożytne. Wydawnictwo Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa, 1932 — jako atlas dozwolony dla uczniów szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych oraz do bibljotek nauczycieli szkół powszechnych (Nr. I Pr.-3711/32);

„Świat i Życie”, zeszyty II i III pod redakcją prof. Z. Łempickiego, nakładem Książnicy-Atlas — dla szkół wszelkich typów (Nr. I Pr.-4460/32).

IV. Książki do bibljotek:

Bornsteinowa J. i Czaplińska A., Przygody Tomka w krainie karłów afrykańskich. Bibljoteka Iskierek. Lwów—Warszawa, Książnica-Atlas; 1932 r. — dla dzieci lat 9—11 (Nr. I Pr.-947/32);

Chmielińska Aniela. Księżacy i ich strój. Wydawnictwo Polskiej Macierzy szkolnej. Warszawa- 1930 — (Nr. II.-4817/31);

Samotyhowa N., Edward Abramowski i jego poglądy na znaczenie dobra i piękna w przebudowie życia. Warszawa 1931 Wyd. Tow. Kultury Etycznej im. E. Abramowskiego — dla młodzieży od lat 15-stu (Nr. 6611/31).
mowskiego — dla młodzieży od lat 15-stu (Nr. II. 6611/31).

WYDAWNICTWA

Ukazała się książka pod tytułem „Książka Wodza Zuchów” Aleksandra Kamińskiego, która zawiera zbiór wiadomości praktycznych, niezbędnych dla prowadzenia gromady zuchów. Pomaga ona w układaniu zbió-

rek w lecie i w zimie, w lokalu i w lesie, w mieście i na kolonji.

Piękną tą książkę, ilustrowaną 100-ma rysunkami, nabyć można w Administracji „Na Tropie". Katowice, ulica Szafranka, przesyłając należność w wysokości 6.— zł na konto P. K. O. 305.330.

Nakładem Wydawnictwa M. Arcta w Warszawie ukazały się następujące podręczniki szkolne, na które Wydz. Oświecenia Publicznego zwraca uwagę zainteresowanego nauczycielstwa jak również Dyrekcyj i Kierownictw szkół.

1. Chodak Edmund: **Moja pierwsza książeczka.** Metoda zdaniowa. Cena 60 gr.

2. Chodak Edmund: **Moja pierwsza książeczka.** Metoda wyrazowa. Cena 60 gr.

3. Chodak Edmund: **Moja druga książeczka.** Na klasę II szkół powszechnych wiejskich. Str. 160. Cena zł 1,10.

4. Szober Stanisław: **Gramatyka polska** w szkole powsz. Klasa V. (Zadania, ćwiczenia, wykład). Str. 76 + 2 nlb. Cena 60 gr.

5. Bzowski Konstanty: **Geografija** dla V klasy szkoły powszechnej. Str. 132 + 4 nlb. Cena zł 1,60.

6. Serejski Marjan Henryk: **Historja powszechna** na kl. I gimnazjum z 199 rycinami, 8 mapkami. — Str. 173 + 4 nlb. Cena zł 2,60.

7. Pohoska H. i Wysznacka M.: **Z naszej przeszłości.** Podręcznik do nauki historji dla V-ej klasy szkół powszechnych. Str. 192. Cena zł 1,50.

8. Chwiałkowski Zygmunt: Arytmetyka dla I klasy gimnazjalnej. Str. 103. Cena zł 2,10.

Fr. Burnett: **Little Lord Fauntleroy.** (Bibljoteczka Angielska, Tom 2). Książnica Atlas, Lwów — Warszawa. 1933.

Opowieść o czystej, pogodnej i uczuciowej duszy dziecięcej odznacza się pierwszorzędną wartością pedagogiczną.

Książka zaopatrzona w słownik-komentarz, wyjaśniający trudniejsze do zrozumienia zwroty i zjawiska gramatyczne, ułatwi uczniom samodzielną pracę i gruntowniejsze wniknięcie w istotę obcego języka, umieszczone zaś po każdym rozdziale pytania syntetyczne i analiza literacka umożliwią głębsze zrozumienie tekstu.

S. Banach, W. Sierpiński, W. Stożek: **Arytmetyka i geometrja.** Dla V klasy szkoły powszechnej.

S. Banach, W. Sierpiński i W. Stożek. **Arytmetyka.** Dla I. kl. gimn. Książnica- Atlas, Lwów—Warszawa. 1933.

Nowe te podręczniki, dostosowane ściśle do programu ministerjalnego, odznaczają się łatwością i przejrzystością układu. Pisane w miarę możności w sposób elementarny, dostępne są nawet dla słabszych uczniów, którzy mogą korzystać z nich bez, lub co najwyżej z minimalną pomocą nauczyciela.

H. Gaertner: **Mowa Polska.** Podręcznik do nauki o języku dla I kl. gimn. **Przewodnik metodyczny do podręcznika Mowa Polska** dla I kl. gimn. Książnica-Atlas, Lwów—Warszawa, 1933.

Jest to podręcznik nowy, pisany ściśle według wymagań nowego programu. Ma on służyć nietylko do nauczania gramatyki, ale także do wprowadzenia wiadomości potrzebnych do ćwiczeń słownikowych, przepisanych przez nowy program. Obejmuje krótko i łatwo przedstawione wiadomości o języku, do których uczeń powinien dojść w nauce szkolnej przy pomocy nauczyciela.

E. Claparède: **Wychowanie funkcjonalne.** (Bibl. Przekładów Dzieł Pedagogicznych. T. XXII). Książnica-Atlas, Lwów—Warszawa, 1933.

Na książkę tę złożyło się szereg artykułów i odczytów autora, ogłoszonych w różnych miejscach. Łączy je jedna myśl przewodnia wyjaśniona w obszernej przedmowie. Tą nicią łączącą jest pojmowanie życia psychicznego ze stanowiska funkcjonalnego, t. j. pod kątem widzenia roli odgrywanej przez każdy poszczególny proces w życiu jednostki. Stanowisko funkcjonalne w psychologji pociąga za sobą wnioski pedagogiczne, charakterystyczne dla tendencyj wychowawczych ostatnich czasów.

H. Gaertner i A. Passendorfer: **Poradnik gramatyczny.** (Najważniejsze prawidła i wskazówki gramatyczne z podaniem form, nastręczających wątpliwości a ze szczególnem uwzględnieniem poprawnego wymawiania i stosunku mowy żywej do pisanej. Str. 254. Książnica-Atlas, Lwów — Warszawa, 1933.

Książka ta jest przewodnikiem nietylko dla ucznia, który ma wątpliwości jakiej formy użyć, ale też dla każdej kulturalnej jednostki, która pragnie posługiwać się w słowie i piśmie poprawnym językiem polskim.

Dr. Zenon Klemensiewicz: **Język polski.** Ćwiczenia i pogadanki gramatyczne dla I kl. gimn. **Poradnik metodyczny do podręcznika Język polski** dla I kl. gimn. Książnica-Atlas, Lwów—Warszawa, 1933.

Podręcznik ten zawiera przystosowany do wymagań nowego programu materjał gramatyczny.

John Bennet: **„Skowronek".** Powieść dla młodzieży z czasów Szekspira. Książnica - Atlas. 1933. Przekład St. Honeski. Książka napisana żywo i barwnie, interesująca i wartościowa Na tle historycznem z czasów Elżbiety, przedstawia dzieje małego chłopaka, którego losy łączą się przygodnie z losami aktorów w owych czasach.

T. Sierzputowski i S. Klebanowski: **Rachunki.** Dla I kl. szkoły powszechnej 1933. Str. 20 nlb. + 28. Zł 0,70.

T. Sierzputowski i S. Klebanowski: **Rachunki.** Dla II kl. szkoły powszechnej. 1933. Str. 64. Zł 1,—. Książnica-Atlas.

Obydwa podręczniki są ściśle przystosowane do nowego programu Min. W. R. i O. P. To przystosowanie dotyczy zarówno materjału nauczania, jako też i ducha programu. Przystosowanie podręczników do tendencyj programowych ujawnia się przedewszystkiem w doborze tematów do pogadanek rachunkowych, ćwiczeń i zagadnień.

Objętość obu książeczek, jako też i liczba ćwiczeń i zagadnień jest skrupulatnie przystosowana do rzeczywistych możliwości przerobienia danego materjału nauki, licząc się z pojemnością umysłową dziecka średnio uzdolnionego.

St. Pawłowski: **Geografja Polski.** Dla I klasy gimnazj. Z mapką i 51 ilustracjami. 1933. Str. 176. Zł 2,10. Książnica-Atlas.

Autor podzielił swój podręcznik w myśl programu ministerjalnego na dwie części. W pierwszej rozważył elementy geografji Polski, podając przy każdym z nich zwięzły i jasny wykład z geografji ogólnej, objaśniający także pojęcia i terminy podstawowe.

Część druga podręcznika poświęcona jest opisowi krain geograficznych, które są w szkole podstawą nauki geografji

regjonalnej Polski. Szesnaście rozdziałów, obejmujących pokolei wszystkie regjony, zapoznaje ucznia ze zjawiskami geograficznemi i ich rozmieszczeniem. Specjalną zaś uwagę poświęcił autor przyswojeniu i spopularyzowaniu współczesnych poglądów nauki na zagadnienia, oraz zaznajomieniu ucznia z najaktualniejszemi kwestjami życia polskiego, których badanie wchodzi w zakres nowoczesnej geografji.

Ukazał się już zeszyt 7 cenionego **wydawnictwa „Świat i Życie"**, które przez względnie niedługi czas swego istnienia zdołało już zyskać sobie powszechne uznanie. Zeszyt VII kontynuuje w dalszym ciągu chlubną tradycję tego wydawnictwa. Zeszyt ten zawiera cały szereg niezmiernie interesujących artykułów, które stanowić mogą bardzo pouczającą i zajmującą lekturę nietylko dla naszej młodzieży, ale i wogóle dla całej inteligentnej publiczności.

Zgodnie z założeniami wydawnictwa „Świat i Życie" i ten numer zawiera cały szereg artykułów nawskroś współczesnych, których celem jest zaznajomienie naszej młodzieży z najważniejszemi przejawami naszej współczesności. Otwiera go przedewszystkiem zakończenie artykułu pt. „Bolszewizm" pióra prof. Dr. Z. Łempickiego. Artykuł „Budżet" napisany przez tak znakomitego znawcę tego przedmiotu, jak b. wiceminister skarbu Dr. T. Grodyński w sposób niezmiernie prosty, jasny i przystępny tłumaczy zawiłą strukturę budżetu państwowego. Liczne a pomysłowe ilustracje zdobią i wyjaśniają ten ciekawy artykuł. Artykuł „Cena" (T. Sławiński) zajmuje się tak aktualnem dziś zagadnieniem kształtowania się cen, artykuł zaś dr. A. Hertza p. t. „Burżuazja" jest niezmiernie ciekawym przyczynkiem do dziejów tej klasy społecznej. Artykuł dr. M. Hartleba „Cechy" zajmuje się wprawdzie w dużej mierze cechami historycznemi, ale omawia przytem i rolę cechów dzisiejszych i ich znaczenie w życiu współczesnem. Kaprysem alfabetu zbiegły się w tym numerze aż trzy artykuły z zakresu zagadnień wschodnich. Wszystkie te trzy artykuły są barwne, zajmujące i w sposób prosty a niesłychanie zajmujący odkrywają przed czytelnikiem tajemnice i zagadki życia ludów wschodu. Artykuły te, to dr. J. Jaworskiego „Bonza" oraz St. Schayera „Braminizm" i „Budda i buddyzm". Bardzo bogato i bardzo ciekawie reprezentowana jest w zeszycie niniejszym historja. „Broń" w dawnej Polsce" mjr. Antoniego Hniłki, „Cechowa sztuka" dr. Juljusza Starzyńskiego, „Celtowie", dr. J. Reinholda, wreszcie świetny artykuł J. Parandowskiego „Cezarowie" oto barwny splot artykułów historycznych. Zeszyt niniejszy nie jest jednak bynajmniej jednostronny. Niemal wszystkie dziedziny wiedzy są w nim reprezentowane. Geografję mianowicie reprezentuje ciekawy artykuł Dr. T. Jaczewskiego „Brazylja", doskonale wprowadzający czytelnika w krąg zagadnień z tym największym krajem Ameryki Południowej, nauki zaś przyrodnicze świetna „Botanika" prof. B. Hryniewieckiego oraz niezmiernie ciekawy przyczynek doc. P. Słonimskiego „Ból". Jako artykuł z dziedziny filozofji wymienić należy „Celowość" prof. Dr. K. Ajdukiewicza, artykuł wreszcie „Cement" St. Kamińskiego jest przedstawicielem działu technicznego.

Na specjalną uwagę zasługują w zeszycie niniejszem wspaniałe wręcz ilustracje. Do artykułu „Cechowa sztuka" udało się autorowi artykułu wydobyć cały szereg nieznanych polskich zabytków: reprodukcje z ołtarza Wita Stwosza w Krakowie są prześliczne. Wszystkie artykuły wogóle ilustrowane są bardzo starannie i oryginalnie.

Zeszyt VII wyd. „Świat i Życie" zawiera następujące artykuły wybitnych specjalistów polskich: „Bolszewizm" (prof. Dr. Zygmunt Łempicki), „Bonza" (Dr. Jan Jaworski) „Botanika" (prof. Dr. B. Hryniewiecki), „Ból" Dr. Piotr Słoniewski), „Brazylja" (Dr. T. Jaczewski), „Braminizm„ (prof. Dr. St. Schayer), „Broń w dawnej Polsce" (mjr. A. Hniłko), „Budda i buddyzm" (prof. Dr. St. Schayer), „Budżet" (Dr. T. Grodyński), „Burżuazja" (Dr. Aleksander Hertz), „Cechowa sztuka" (Dr. J. Starzyński), „Cechy" (Dr. M. Hartleb), „Celowość" (prof. Dr. K. Ajdukiewicz), „Cena" (Dr. T. Sławiński), „Celtowie" (Dr. J. Reinhold), „Cement" (St. Kamiński) i „Cezarowie„ (J. Parandowski).

Ukazał się również zeszyt VIII Wydawnictwa **„Świat i Życie"** i zawiera artykuły następujące: „Cezarowie" J. Parandowskiego — „Charakter" prof. St. Baleya — „Chata" prof. dr. K. Moszyńskiego — „Chemja" prof. dr. J. Stalony-Dobrzańskiego — „Chemja ustrojów żywych" doc. dr. P. Słonimskiego — „Chiny" doc. dr. J. Jaworskiego — „Chłop" prof. dr. Fr. Bujaka — „Chopin" K. Stromengera — „Choroba" doc. dr. P. Słomińskiego — „Chrześcijaństwo" X. prof. dr. A. Klaweka — „Ciążenie powszechne" doc. dr. L. Infelda — „Ciepło" prof. M. Grotowskiego — „Cieśniny" dr. J. Czekalskiego oraz „Ciśnienie" prof. dr. L. Wertensteina.

VIII. zeszyt miesięcznika „Świat i Życie" odznacza się różnorodnością i bogactwem materjału.

Staranny dobór ciekawych artykułów, szczęśliwy zbieg okoliczności... alfabetycznych, zdolności popularyzatorskie autorów — wszystko to składa się na całość dającą czytelnikowi prawdziwą przyjemność i pożytek.

Młody historyk znajdzie tu artykuł J. Parandowskiego „Cezarowie", wprowadzający go w odległe a tak ciekawe czasy jak starożytny Rzym.

Prof dr. T. Kowalski barwnie, przystępnie, zachowując jednocześnie powagę i objektywizm uczonego, oświetla dzieje chanatu.

Artykuł prof. dr. St. Baléya ułatwi młodym czytelnikom poznanie charakteru kolegów.

Szczęśliwym trafem w jednym zeszycie znalazły się artykuły „Chłop" (prof. dr. Fr. Bujak) i „Chata" (prof. dr. K. Moszyński) zaznajamiające nas z życiem i historją wsi.

Obszerny artykuł docenta dr. Jaworskiego („Chiny") daje dokładny obraz Chin od zarania dziejów aż po dzień dzisiejszy. Na podstawie tego artykułu czytelnik może wyrobić sobie zdanie o tak dziwnej i obcej nam kulturze Chin.

Pierwszym otwierającym serję artykułów o muzyce i muzykach jest artykuł K. Stromengera „Chopin".

Prof. ks. dr. A. Klawek wyjaśnia rolę jaką chrześcijaństwo odgrywało w dziejach ludzkości.

Przyroda w zeszycie VIII wydawnictwa „Świat i Życie" jest reprezentowana przez cały szereg artykułów, zaznajamiających czytelnika z najnowszemi zdobyczami wiedzy. Autorzy tych artykułów starali się, biorąc pod uwagę odkrycia lat ostatnich, dać młodzieży poczucie tej wielkiej przemiany dawno utartych prawd, która się obecnie odbywa i ukazać jej nowe drogi, na które wkracza nauka. Taki właśnie jest artykuł prof. dr. J. Stalony-Dobrzańskiego „Chemja". — „Chemja" ustrojów żywych" i „Choroba" (doc. dr. P. Słonimskiego) zaznajamiają czytelnika z najnowszemi poglądami świata naukowego na istotę procesów chemicznych w ustroju człowieka.

„Ciążenie powszechne' (doc. dr. L. Infeld). — „Ciepło" (prof. M. Grotowski) — „Ciśnienie powszechne"

(prof. dr. L. Wertenstein) pisane pod wpływem teoryi lat ostatnich zdaje sprawę z najnowszych teoryj fizyki współczesnej.

Dr. J. Czekalski w artykule p. t. „Cieśniny", napisanym lekko i zajmująco kładzie nacisk na rolę, jaką odgrywały i odgrywają cieśniny w życiu narodów.

Bogate ilustracje stanowią prawdziwa ozdobę wydawnictwa.

Z. Klemensiewicz: **Pogadanki o języku polskim.** Z obrazkami. Cz. I. Dla I i II kl. szkoły powszechnej. 1933. Str. 16. Zł 0,40.

Z. Klemensiewicz: **Poradnik dla nauczyciela do podręcznika: Pogadanki o języku polskim.** Dla I i II klasy szkoły powszechnej. 1933. Str. 15. Zł 0,40. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa.

Z. Klemensiewicz. **Język polski.** Ćwiczenia i pogadanki gramatyczne dla V klasy szkoły powszechnej. 1933. Str. 48. Zł 0,60.

Z. Klemensiewicz: **Poradnik dla nauczyciela do podręcznika: Język polski.** Dla V klasy szkoły powszechnej. 1933. Str. 32. Zł 0,80.

Podręczniki te zawierają przystosowany do wymagań nowego programu materjał gramatyczny. Pogadanki na I i II klasy szkoły powszechnej ujmują materjał za pośrednictwem obrazków, przy pomocy zagadek, szarad, wreszcie łatwych tekstów. Podręcznik dla klasy V szkoły powsz. rozpada się na trzy części. Pierwsza to ćwiczenia, oparte o tekst, dostarczający uczniowi podstawy do spostrzeżeń gramatyczno-językowych. W części drugiej są łatwo i przystępnie sformułowane wiadomości gramatyczne z owych ćwiczeń wynikające. Część trzecia zawiera zwięzły, alfabetycznie uporządkowany przegląd wiadomości gramatycznych.

St. Tync i J. Gołąbek: **Piękna nasza Polska cała.** Czytanki polskie dla V klasy szkoły powszechnej. 1933. Str. 192. Zł 1,90. Książnica-Atlas, Lwów—Warszawa.

Zupełna zgodność z nowym programem nauczania,ześrodkowanie materjału czytankowego około Polski, jej życia współczesnego i przeszłego, a poniekąd i przyszłego, przepojenie książki duchem wychowawczym, obywatelskim i państwowym, staranie o jak największe przystosowanie materjału do psychiki, do zainteresowań i potrzeb młodzieży, dobranie takiego materjału, żeby przy jego pomocy mógł nauczyciel jak najlepiej spełnić zadanie dydaktyczne nauki języka polskiego, oraz podział książki na cykle, który umożliwia stosowanie nowoczesnych systemów nauczania, jak np. system ośrodków nauczania, poniekąd system projektów, chociaż przytem zostawia nauczycielowi zupełną swobodę postępowania i wyboru lektury, oto zasady, któremi kierowali się autorzy przy układzie swej książki. Materjał został dobrany przedewszystkiem z dzieł pisarzy doby dzisiejszej, nie pominięto jednak także pisarzy z okresu poprzedniego, przyczem uwzględniono tych, których utwory odznaczają się szlachetną tendencją lub pięknym językiem.

117.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

KONKURSY.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego ogłasza niniejszem **konkurs** na stanowiska

Kierownika 8-klasowej publicznej szkoły powszechnej Nr. 2 **w Roździeniu-Szopienicach,** w powiecie katowickim,

Kierownika 2-klasowej publicznej szkoły powszechnej **w Gogołowej,** w powiecie rybnickim (mieszkanie służbowe),

Kierownika 2-klasowej ewangelickiej publicznej szkoły powszechnej **w Ruptawie,** w pow. rybnickim (mieszkanie służbowe),

Kierownika 2-klasowej publicznej szkoły powszechnej **w Rzuchowie,** w pow. rybnickim, (mieszkanie służb.)

Kierownika 4-klasowej publicznej szkoły powszechnej **w Radlinie Górnym,** w pow. rybnickim (mieszkanie służbowe),

Kierownika 2-klasowej publicznej szkoły powszechnej **w Żytniej,** w pow. rybnickim (mieszkanie służbowe),

Kierownika 2-klasowej publicznej szkoły powszechnej **w Odrze,** w pow. rybnickim (mieszkanie służbowe),

Kierownika 3-klasowej publicznej szkoły powszechnej **w Kornowacu,** w pow. rybnickim (mieszkanie służb.)·

Kierownika 3-klasowej publicznej szkoły powszechnej **w Kobyli,** w pow. rybnickim (mieszkanie służbowe),

Kierownika 2-klasowej publicznej szkoły powszechnej **w Kamieńskich Młynach,** w powiecie lublinieckim,

Kierownika 8-klasowej publicznej szkoły powszechnej Nr. 12, im. Adama Mickiewicza w Katowicach.

Podania należycie udokumentowane należy wnosić drogą służbową do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego — Wydział Oświecenia Publicznego — w Katowicach w terminie 4-tygodniowym od daty niniejszego numeru Gazety Urzędowej Województwa Śląskiego.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

Czcionkami i drukiem: **Drukarnia Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego w Katowicach.**